

رویدادهای مهم 30 آبان در گذر تاریخ

وفات آیت الله تبریزی؛ از مراجع تقلید شیعه (1385 ش)
اشاره:

آیت الله میرزا جواد تبریزی در سال ۱۳۰۵ هجری در شهر تبریز در میان خانواده‌ای مذهبی چشم به جهان گشود. تحصیلات علوم جدید را تا پایان سال دوم دبیرستان در همان شهر به پایان رساند تا این که عشق و علاقه فراوان به مکتب اهل بیت علیهم السلام و روحانیت شیعه، او را به سوی تحصیل در حوزه کشاند. این گونه بود که پس از گذراندن تحصیلات جدید، با شوق فراوان، در سن هجده سالگی تحصیل علوم دینی را آغاز کرد و طی چهار سال، مقدمات و مقداری از دروس سطح را در شهر تبریز به پایان رساند. آیت الله تبریزی برای ادامه تحصیل، شهر و دیار خویش را در سال ۱۳۲۷ هجری به قصد ورود به حوزه علمیه قم ترک گفت. وی در قم دوره سطح را به پایان برد و در اوج شکوفایی علمی و فقهی، وارد درس خارج استادان گرانمایه‌ای چون مرحوم آیت الله العظمی سید محمد حجت و مرحوم آیت الله العظمی بروجردی شد. در طول این مدت، شاگردی نزد آیت الله زین العابدین تبریزی و آیت الله العظمی بروجردی، از او در فقه و اصول، چنان طلبه ممتازی ساخته بود که مرحوم بروجردی، او را به عنوان مسئول امتحان‌گیری از طلاب حوزه انتخاب کرده بود. علاقه فراوان به ادامه تحصیل آن هم در کنار مرقد پاک امیرمؤمنان علی علیه السلام، آیت الله تبریزی را بر آن داشت تا به نجف اشرف برود. ماجرای این سفر مقدس شنیدنی است: آن مرحوم روزی در محضر علما و بعضی از مراجع وقت آن زمان در قم نشستند و بحثی علمی پیش می‌آید و تنها ایشان به خوبی از عهده پاسخ برمی‌آید. همین امر موجب شگفتی حاضران می‌شود. اتفاقاً در آن جمع، شخص تاجری که فردی دین‌دار و علاقه‌مند به روحانیت بوده، حضور داشته است. پس از جلسه، از آیت الله تبریزی می‌خواهد که قدری صبر کند و سپس از ایشان می‌خواهد اگر خواسته‌ای دارد، بفرماید. آن مرحوم نیز می‌گوید: «#171؛ من خیلی علاقه دارم برای ادامه درس و بحث به نجف بروم، ولی به دلیل نبود امکانات نمی‌توانم.» آن شخص تاجر، مخارج سفر را فراهم می‌کند و آیت الله تبریزی پس از پنج سال حضور در حوزه قم، در سال ۱۳۳۲ هجری به نجف اشرف می‌رود. آیت الله میرزا جواد تبریزی را باید از شاگردان برجسته مرحوم آیت الله خویی دانست؛ چه آن که همواره مورد عنایت خاص وی و طرف مشورت آن مرد بزرگ بود. آیت الله خویی، آینده این شاگرد ممتاز را بسیار درخشان توصیف می‌کرد و می‌گفت: «#171؛ میرزا جواد، فاضل و مجتهد مطلق است.» آیت الله تبریزی پس از گذشت ۲۳ سال حضور در حوزه مقدس نجف اشرف و تحقیق و تدریس و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام، سرانجام در سال ۱۳۵۵ هجری هنگام بازگشت از مرقد سیدالشهداء علیه السلام از سوی رژیم بعث عراق، دستگیر و به ایران فرستاده شد. معظله پس از ورود به میهن نیز دوباره در حوزه علمیه قم، فعالیت‌های علمی خود را از سر گرفت. آیت الله تبریزی در طول سال‌ها تدریس، هزاران طلبه فاضل را به جامعه اسلامی تحویل داد و حوزه درس وی، جزو شلوغ‌ترین حوزه‌های درسی به‌شمار می‌آمد. پس از درگذشت محمد علی اراکی، وی یکی از هفت مرجع تقلیدی بود که از سوی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم معرفی شد. آیت الله میرزا جواد تبریزی در ۳۰ آبان ۱۳۸۵ هجری برابر با بیست و هفتم شوال المکرم سال ۱۴۲۷ هجری قمری در شهر قم درگذشت و در حرم فاطمه معصومه دفن شد. تألیفات آیت الله تبریزی عبارت‌اند از: «#171؛ ارشاد الطالب»؛ «#171؛ اساس القضاء والشهادات»؛ «#171؛ طبقات الرجال»؛ «#171؛ تکملة منهاج الصالحین و تعلیقه بر آن»؛ «#171؛ رساله توضیح المسائل»؛ «#171؛ مسائل منتخبه»؛ «#171؛ مناسک حج»؛ «#171؛ حاشیه عروة الوثقی»؛ «#171؛ حاشیه بر وسیله مرحوم اصفهانی»؛ «#171؛ حدود و قصاص»؛ «#171؛ فی علم الاصول»؛ «#171؛ فی علم الفقه»؛ «#171؛ شرح کفایة الاصول»؛ «#171؛ صراط النجاة در ۶ جلد»؛ «#171؛ قصاص»؛ «#171؛ التهذیب در احکام حج»؛ «#171؛ الأنوار الالهية فی المسائل العقائدية»؛ «#171؛ رساله احکام بانوان»؛ «#171؛ رساله احکام نوجوانان و جوانان» و «#171؛ استفتاات جدید»

رویدادهای مهم 5 محرم در گذر تاریخ

وفات عالم و محدث شهیر شیعه «#171؛ سید رضی» گردآورنده ی نهج البلاغه (406 ق)

محمد بن حسین، معروف به سید رضی در سال 359 قمری دیده به جهان گشود. پدرش ابوالاحمد حسین بن موسی نام دارد که تسببش با چهار واسطه به امام موسی بن جعفر (ع) می‌رسد. سید رضی از بزرگان شیعه و دارای مقام و منزلت در دولت بنی‌عباس و دولت آل‌بویه بود و برادرش، سید مرتضی، از بزرگان علما و فقهایی شیعه در قرن پنجم هجری قمری و صاحب تألیفات فقهی و اصولی است. سید رضی از همان اوایل کودکی با اشتیاق فراوان به محضر درس شیخ مفید حاضر شد و به همراه برادر، مراتب ترقی و کمال را پیمود. وی علاوه بر جدیت و پشتکار زیاد، از نبوغی ذاتی و خدادادی برخوردار بود که پیشرفت‌های علمی و ادبی او را سرعت می‌بخشید. سید رضی از بزرگ‌ترین صاحبان فصاحت و بلاغت بود که از درکی صحیح و ذوقی سلیم بهره داشت. او در 9 سالگی چنان مهارتی در شعر از خود نشان داد که باعث شگفتی همگان گردید. وی در 30 سالگی، کل قرآن را در مدت کوتاهی حفظ نمود. سید، هم‌هنگام خلفای بنی‌عباس را غاصبان خلافت و ولایت و حکومت اسلامی می‌دانست و با اشعار خود، سعی در بیان حقایق و طرح عقاید انقلابی خود داشت. او در کنار فعالیت‌های سیاسی، به تدریس و تألیف همت گماشت و شاگردانی فاضل و آثاری ماندگار از خود به جای گذاشته است. شیخ طوسی، مفید نیشابوری، مهیار دیلمی و ابوالحسن هاشمی و... از شاگردان سید رضی هستند. معانی القرآن، تلخیص

البیان عن مجازات القرآن از جمله تالیفات اوست. شریف رضی در اقدامی بی نظیر، کلمات، خطابه‌ها، نامه‌ها و مواعظ امام علی(ع) را گردآوری کرد و با نام «نهج البلاغه» به جامعه‌ی بشری اهدا نمود. سیدرضی اولین کسی است که مکانی برای تحصیل طلاب علوم دینی تهیه کرد و آن را دارالعلم نامید. سیدرضی از جمله علمای جامع شیعه است که در زمینه‌های مختلف علمی و اسلامی، مجتهد مسلم و صاحب نظر بود و در شعر و ادبیات عربی، هم‌اورد داشت. سرانجام، سیدرضی این عالم شهیر اسلامی در محرم سال 406 قمری در 47 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. بدن پاک سید را پس از تشییعی با شکوه در منزلش به امانت به خاک سپرده و بعدها به حرم امام حسین(ع) در کربلا منتقل کردند.